

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 4. februar 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 295 (Alm. del) af 14. januar 2018 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse såvel den årlige vækst som den akkumulerede vækst i hvert af årene fra 2020 og frem til 2025 for det demografiske træk og væksten i det offentlige forbrug i regeringens 2025-plan, i både pct. og mia. kr.?

Svar

Væksten i det demografiske træk og det offentlige forbrug frem til 2025 er senest opdateret sammenhængende i *Opdateret 2025-forløb* fra august 2018. Besvarelse af spørgsmålet tager derfor udgangspunkt i augustfremskrivningen.

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør hvor meget ressourceanvendelsen til det samlede offentlige forbrug rent mekanisk vil ændre sig, hvis befolkningen ændrer sig, og det forudsættes at den reale udgift pr. bruger er fastholdt uændret.

Overordnet beregnes det demografiske træk på det offentlige forbrug således ved mekanisk at sammenholde den forventede befolkningsudvikling med senest tilgængelige oplysninger for det samlede offentlige forbrug i nationalregnskabet, dog med en korrektion for delvis sund aldring.

Beregningen af det demografiske træk skal generelt fortolkes varsomt. Væksten i det demografiske træk anvendes primært som et element i en langsigtet holdbarhedsberegning, og opgørelsen er således ikke tiltænkt til beregninger af fx det konkrete udgiftstræk i de enkelte år, navnlig ikke på særskilte udgiftsområder eller sektorer, og er heller ikke udtryk for udgifter, der skal findes konkret finansiering til. Det demografiske træk tager blandt andet ikke højde for mulige produktivetsforbedringer i den offentlige sektor og indgår som ét blandt mange input i den løbende tilrettelæggelse af finanspolitikken. Det er et politisk valg, hvordan der prioriteres mellem tilførsel af flere ressourcer til offentlige forbrugsudgifter og fx lavere skat.

Herudover er det vigtigt at holde sig for øje, at der allerede i dag er prioriteret et betydeligt beløb til offentligt forbrug. Udgiftsniveauet svarer således til ca. en fjerdedel af Danmarks samlede bruttonationalprodukt. Omhyggelig prioritering af mid-

lerne til offentlig service vil understøtte, at vigtige kernevelfærdsområder vil kunne tilføres ekstra ressourcer. Ligeledes er der potentiale for via afbureaukratisering og effektiviseringer at frigøre midler og dermed mindske behovet for øget offentligt forbrug.

Væksten i det demografiske træk kan derfor ikke direkte sammenlignes et-til-et med behovet for øget offentligt forbrug.

Det skal desuden understreges, at der i beregningen af det demografiske træk ikke tages højde for, at omkostningen ved en ekstra bruger kan adskille sig fra de gennemsnitlige omkostninger pr. bruger. Navnlig hvad angår det kollektive offentlige forbrug, vil en stigning i befolkningen ikke automatisk afstedkomme en proportional stigning i udgifterne til forsvar, politi, administration mv.

Derudover indregnes ikke adfærdsændringer (fx ændret uddannelsestilbøjelighed eller ændret træk på sundhedsvæsenet pga. af nye behandlingsmuligheder).

Den beregnede vækst i det demografiske træk udgør i gennemsnit 0,65 pct. om året svarende til samlet set ca. 20 mia. kr. frem mod 2025 (målt ift. 2019-niveauet) *jf. tabel 1*. Det samlede finanspolitiske råderum i 2020-2025 (målt i forhold til 2019-niveauet) udgør på baggrund af augustfremskrivningen ca. 23½ mia. kr. svarende til en højest mulig offentlig forbrugsvækst på ca. 0,8 pct. årligt i gennemsnit.

Den demografiske udvikling skaber et pres på den offentlige sektor i de kommende år. Det er regeringens holdning, at de årlige offentlige forbrugsudgifter – som udgør mere end 500 mia. kr. – skal prioriteres og forvaltes med omhu. Det er politikernes opgave løbende at efterse, hvordan opgaverne i den offentlige sektor kan løses bedre, så danskerne får mest muligt for deres skatte kroner.

Regeringen har på den baggrund en målsætning om, at det offentlige forbrug skal vokse med en basisrealvækst på 0,3 pct. om året plus den del af det substantielle løft af Forsvaret, som er kategoriseret som værende offentligt forbrug. I den seneste mellemfristede fremskrivning fra august 2018 udgør den offentlige forbrugsvækst således i gennemsnit 0,4 pct. om året frem mod 2025, svarende til ca. 11¼ mia. kr. Det resterende finanspolitiske råderum er i fremskrivningen indregnet som en reserve til øvrige prioriteringer, der i *Opdateret 2025-forløb* (august 2018) udgør ca. 12¼ mia. kr. frem mod 2025 (målt i forhold til niveauet i 2019).

Tabel 1**Vækst i det demografiske træk og det offentlige forbrug**

Vækst i det demografiske træk	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Gns. 2020-2025
Årlig vækst, mia. kr. (2019-priser)	3	3	3	3½	3½	3½	3½
Akkumuleret vækst, mia. kr. (2019-priser)	3	6½	9½	13	16½	20	-
Årlig pct.-vis vækst	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,65
Offentlig forbrugsvækst							
Årlig vækst, mia. kr. (2019-priser)	2	2	1¼	2¼	1½	1¼	2
Akkumuleret vækst, mia. kr. (2019-priser)	2	4	5¼	8½	10	11¼	-
Årlig pct.-vis vækst	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3	0,4
Finanspolitisk råderum i alt							
Årlig vækst, mia. kr. (2019-priser)	1¼	2	4¼	6	5	4¼	4
Akkumuleret vækst, mia. kr. (2019-priser)	1¼	3¼	8¼	14	19¼	23½	-
Årlig pct.-vis vækst	0,3	0,4	1,0	1,2	1,0	0,8	0,8

Anm.: Det offentlige forbrug er opgjort ekskl. afskrivninger. Det finanspolitiske råderum i alt er opgjort som den højst mulige vækst i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger målt i forhold til udgiftsniveauet i 2019.

Kilde: Danmarks Statistik, Opdateret 2025-forløb, august 2018 og egne beregninger.

Det bemærkes, at tallene i tabel 1 er baseret på *Opdateret 2025-forløb* fra august 2018, og tabel 1 er således ikke baseret på de seneste skøn for det offentlige forbrug i 2020, som blev opdateret i *Økonomisk Redegørelse*, december 2018.

En samlet opdatering af væksten i det demografiske træk og skøn for realvæksten i det offentlige forbrug mv. frem mod 2025 vil blive udarbejdet i forbindelse med *Danmarks Konvergensprogram 2019*, som offentliggøres i foråret 2019. Her indarbejdes virkningen af blandt andet *Aftalen om finansloven for 2019* og *Aftale om ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparing for overførselsmodtagere*.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister